

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA Nr. 887 din 16.12.2020

Dosar nr.: 424/2020
Petiția nr.: 3153/15.06.2020
Petent: ASOCIAȚIA PENTRU PROTECȚIA DREPTURILOR MINORITARE
MIKO IMRE (în continuare: A.P.D.M-M.I.)
Reclamat: Realitatea TV (R1)
(R2)
(R3)
Obiect: afirmații cu potențial caracter discriminatoriu

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele și domiciliul petentei

1. Asociația Pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre (în continuare: A.P.D.M-M.I.), cu sediul în mun. Sfântu Gheorghe, str. Presei, nr. 4, Biroul HUB, nr. 22, județul Covasna, adresa de corespondență fiind în mun. Sfântu Gheorghe, str. Martinovics Ignâc, nr. 2, reprezentată prin în calitate de președinte al Asociației

Numele și reședința părților reclamate

2. Realitatea TV - **GEO POL INTERNATIONAL SRL** - persoana juridica romana, cu sediul social in București, str. G-ral Constantin Budisteanu, nr. 11 Bis, sector 1, inregistrata la ORCTB sub nr. J40/ 692/ 2012, cod unic de înregistrare RO29580380. reprezentata legal prin administrator

- 3.
- 4.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

5. Asociația petentă reclamă afirmațiile făcute de către prezentatorului emisiunii Jocuri de putere din data de 18.05.2020. Odată cu începerea emisiunii, moderatorul a oferit următoarea prezentare: „*UDMR-ul seamănă izbitor de mult cu noul Coronavirus, pătrunde în organismul gazdei, după care multiplicându-și gena antinațională preia controlul deciziilor politice. Asimptomatici, așadar discreți, pândesc slăbirea sistemului imunitar național pentru a-și promova agenda iredentistă. O tot încearcă cu așa zisul Ținut Secuiesc, oficializarea limbii maghiare în Transilvania, autonomia administrativă ...*”. *Prezentatorul i-a cerut domnului să-și spună opinia, despre tema dezbătută:*

“Erau și alte lucruri, abuzuri, prefectul devenea practic cel care trebuia să asigure maghiarizarea, bilingvismul în toate instituțiile, implicit societățile comerciale... se mergea până a maghiariza parcuri, străzi, locuri de joacă...o aberație în toată regula, prevedeau formulare distincte... Așa cum este UDMR, este mai mult decât neînțeles cum o astfel de formațiune politică primește bani de la statul român, odată ca partid politic, și mai apoi ca uniune culturală, iar acești bani sunt utilizați îndeobște pentru șubrezirea statului român, acest lucru se întâmplă din 90 încoace.” Aceste afirmații ar fi avut ca scop dezinformarea în totalitate a telespectatorilor, astfel creând o atmosferă de instigare la ură față de comunitatea maghiară și față de UDMR.

III. Procedura de citare

6. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

7. Prin adresa nr. 3513/14.07.2020 a fost citată asociația petentă iar prin citațiile nr. 5251/14.07.2020 au fost citate părțile reclamate.

8. Partea reclamată a formulat un punct de vedere înregistrat sub nr. 4850/10.08.2020, comunicat asociației petente. Asociația petentă a formulat concluzii scrise.

9. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile asociației petente

10. Petenta sesizează Consiliul Director al C.N.C.D., conform prevederilor art. 19 și 28 alin. (1) din Ordonanța nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare (în continuare O.G. nr. 137/2000R), pentru investigarea declarației prezentatorului și a invitațiilor săi, rostită în cadrul știrilor **“Jocuri de putere” de la Realitatea TV**, difuzată în data de **18.05.2020**, de la ora **23:00**, solicitând aplicarea măsurilor corespunzătoare potrivit actului normativ menționat. Astfel, declarațiile făcute în cadrul emisiunii **“Jocuri de putere”** ar fi de natură a aduce grave atingeri dreptului la demnitate a minorității naționale maghiare din România, și prin urmare, fapta săvârșită ar întruni elementele constitutive ale contravenției reglementate de art. 15 raportat la art. 2 alin. (2) și (5) din O.G. nr. 137/2000.

11. În fapt, în data de 18 mai 2020 în cadrul emisiunii „Jocuri de putere”, de la ora 23:00 de pe canalul de televiziune Realitatea TV (a se vedea linkul cu emisiune în anexa prezentei adrese/secțiunea alte comentarii), prezentatorul emisiunii, (R2), împreună cu invitații săi, mai ales domnul (R3) ar fi creat o atmosferă instigatoare la ură orientată împotriva comunității maghiare din România, și împotriva UDMR, incitând la ură pe bază de naționalitate, etnie și provocând un sentiment de insecuritate și de pericol de discriminare a membrilor comunității române.

12. În emisiunea mai sus menționată, prezentatorul emisiunii, i-a avut ca invitați prin linie telefonică pe domnii , , , și . În emisiune s-au abordat numai teme care au legătură cu etnicii maghiari, de exemplu discreditarea UDMR-ului, proiectul Autonomiei Ținutului Secuiesc, și situația actuală în județele Harghita,

Covasna și Mureș.

13. Odată cu începerea emisiunii, moderatorul a oferit următoarea prezentare: „UDMR-ul seamănă izbitor de mult cu noul Coronavirus, pătrunde în organismul gazdei, după care multiplicându-și gena antinațională preia controlul deciziilor politice. Asimptomatici, așadar discreți, pândesc slăbirea sistemului imunitar național pentru a-și promova agenda iredentistă. O tot încearcă cu așa zisul Ținut Secuiesc, oficializarea limbii maghiare în Transilvania, autonomia administrativă...”, care ar putea fi clasificată ca o denigrare la adresa UDMR.

14. Comportamentul moderatorului nu poate fi calificat altfel decât unul al cărui scop imediat este incitarea publicului la ură și/sau la discriminare în detrimentul unor categorii de persoane, în speță, împotriva UDMR și împotriva cetățenilor români aparținând minorității maghiare din România. Prin declarațiile rostite de el se creează o atmosferă dezagreabilă la nivelul comunității maghiare. Prezentatorul i-a cerut domnului să-și spună opinia, despre tema dezbătută: “Erau și alte lucruri, abuzuri, prefectul devenea practic cel care trebuia să asigure maghiarizarea, bilingvismul în toate instituțiile, implicit societățile comerciale... se mergea până a maghiariza parcuri, străzi, locuri de joacă...o aberație în toată regula, prevedeau formulare distincte... Așa cum este UDMR, este mai mult decât neînțeleș cum o astfel de formațiune politică primește bani de la statul român, odată ca partid politic, și mai apoi ca uniune culturală, iar acești bani sunt utilizați în deobște pentru șubrezierea statului român, acest lucru se întâmplă din 90 încoace.” Aceste afirmații au ca scop dezinformarea în totalitate a telespectatorilor, astfel creând o atmosferă de instigare la ură față de comunitatea maghiară și față de UDMR.

15. Afirmațiile făcute de invitatul ar avea un scop concret, respectiv instigarea la ură contra etnicilor maghiari. „Au creat de fapt o caracatiță instituțională, și o spun fără rezerve, știți sau nu, între 1500 și 2000 de funcționari din partea UDMR există în toate structurile instituționale, în toate ministerele, în toate agențiile statului în România. Sunt la București, cu cățel, purcel, bine pregătiți de altfel, parfumați, nici un fel de problemă, de aceea creează o bună impresie, dar ei nu au alt scop, decât să șubrezească statul român, și contribuie în fiecare zi, asta este țelul lor, la a crea aceea enclavă etnică, a cel stat în stat în inima României cu toate premisele care există deja. Atenție, ce care susțin nu se va întâmpla autonomia teritorială pe criterii etnice pentru că este împotriva Constituției României și nu invalidează acest lucru, așa este, nu știu de fapt realitățile tragice ale Ardealului, ale județelor Mureș, Harghita și Covasna, unde pas cu pas în cei 30 de ani UDMR a câștigat poziții în administrație și si-a construit propria administrație, firme de casă, angajează cu prioritate pe criterii etnice în instituțiile statului, fac curățenie în jurul lor, îi împing pe români în afara granițelor județelor, defapt, ei prin presiunile pe care le fac contribuie la o purificare pe criterii etnice în aceste zone, timp în care, cu resursele pe care le retrag de la statul român, implicit pe cele de linie politică, cu resursele care vin de la Budapesta directe și indirecte, cumpără proprietăți, terenuri, imobile pe presiunile politice, dobândesc bunuri, care despăgubite de statul român, cum sunt clădiri, astăzi licee de la Târgu-Mureș și în alte părți, clădiri administrative le-au obținut prin retrocedare.”

16. Unul dintre invitați (R3), ca și în alte emisiuni, în care a fost invitat, ar instiga la ură contra etnicilor maghiari și ar prezenta informații false, distribuind niște informații, a căror scop concret este incitarea publicului la ură națională, rasială sau religioasă și la discriminare în detrimentul unor categorii de persoane, în speță, împotriva UDMR și împotriva cetățenilor români aparținând minorității maghiare din România:

17. *“Așa cum PSD a pustiit sudul țării, pentru că ei sunt acolo la putere de 30 de ani cele mai sărace și vai de capul lor regiuni ale României au fost gestionate timp de 30 de ani de PSD, iată că varianta maghiară a PSD-ului, această ciumă verde face fix același lucru acolo unde populația maghiară este preponderentă, adică peste 20%, ați spus foarte bine dacă populația maghiară din Satu Mare se află într-o sărăcie nedemnă pentru calendar și pentru clubul de gentleman...este cauzat sută la sută de acești mafioți politici de la UDMR, care n-au făcut altceva, decât să urmărească linia FIDESZ și să bage bățul prin gard doar pentru a destabiliza statul unitar modern român.”*

18. Prin declarațiile rostite în emisiune, se creează o atmosferă dezagreabilă la nivelul comunității maghiare. Prezentatorul nu asigură o separare clară a opiniilor și de menționat este faptul că pe lângă cei 6 invitați, nu a dorit să invite nici un reprezentant al UDMR, astfel nu s-a prezentat un punct de vedere opus.

19. Din afirmațiile mai sus redade, ar reieși scopul emisiunii, cum ar fi inducerea în eroare a publicului cu privire la UDMR și la comunitatea maghiară. Cele afirmate pot avea consecințe grave, din moment ce nu toate afirmațiile coincid exact cu realitatea.

20. Prin concluziile scrise formulate se apreciază ca intolerabilă atitudinea prezentatorului, manifestată în timpul emisiunii, către UDMR în principal și în subsidiar către cetățenii de etnie maghiară din România, fiind creată o atmosferă dezagreabilă la nivelul comunității maghiare.

Susținerile părții reclamate Geopol Internațional SRL

21. Având în vedere citația emisă cu nr. de înregistrare 53513/15.06.2020 comunicata în data de 05.08.2020, partea reclamată comunică un punct de vedere de vedere fata de sesizarea înregistrată la CNCD sub nr. 382/26.01.2018.

22. Libertatea de exprimare este un drept fundamental al individului, cu o aplicație specifică în domeniul mass media, ocrotit ca atare de Curtea Europeană de la Strasbourg din a cărei jurisprudență constantă reiese importanța deosebită a libertății presei în orice societate democratică. Această libertate nu este însă una absolută, ea implicând unele restricții generate de necesitatea protecției altor valori fundamentale, cum ar fi dreptul la reputație, demnitatea și onoarea persoanei. Protejarea acestora nu trebuie să fie efectuată prin folosirea unor mijloace cu caracter disuasiv asupra activității jurnaliștilor, fiind necesar a fi găsit acel echilibru prin care să se garanteze atât libertatea de exprimare cât și dreptul la ocrotirea vieții private a fiecăruia dintre noi.

23. Strâns legată de libertatea de gândire, conștiință și religie protejată de articolul 9 din Convenție, libertatea de opinie garantează că orice persoană este liberă să-și formeze propriile convingeri legate de lumea în care trăiește, de modul cum se desfășoară viața socială, iar protejarea acestei opinii, chiar minoritară, e o componentă esențială a pluralismului și toleranței necesare oricărei societăți democratice.

24. Exprimarea unei opinii presupune, în concret, exprimarea unei judecăți de valoare, ceea ce are o importanță deosebită sub aspect probator, deoarece, așa cum a decis Curtea în jurisprudența sa (Curtea EDO, cauza 19983/02. *De Haes et Gifels c. Belgiei*, decizia din 3 aprilie 2003, § 42 (mai ales raportat la libertatea presei), exactitatea judecăților de valoare nu poate fi demonstrată așa cum pot fi demonstrate faptele concrete, iar a pretinde o asemenea probă ar duce inevitabil la o îngrădire nepermisă a libertății de opinie. (C. Bîrsan, *Convenția Europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole*. Ediția a doua, București, Ed. C.H. Beck, 2010. p. 778)

25. Instanța europeană a stabilit, raportat la obligațiile ce revin jurnaliștilor, că aceștia trebuie să își exercite profesia cu bună credință, să ofere informații exacte și

demne de a fi considerate credibile, respectând întru totul deontologia profesională. Instanța europeană a stabilit totuși că jurnaliștii nu pot fi scutiți, în numele rolului esențial ce le revine pentru funcționarea unei societăți cu adevărat democratice, de respectarea legilor de drept comun, inclusiv a celor din materie penală. (Curtea EDO.cauza 18624/03 *Ivanciuc c. României*. hotărârea din 27 noiembrie 2007).

26. Potrivit legii, CNCD îi revine obligația de a stabili dacă au fost încălcate prevederile art. 15 din O.G. nr. 137/2000 republicată (nu art. 2 alin 2 și 5 astfel cum în mod eronat a aratat reclamanta) și dacă există răspunderea subscrisei persoana juridica, în ipoteza întrunirii elementelor constitutive ale contravenției.

Se solicită ca în analiza care urmează a fi efectuată cu privire la pretinsele încălcări ale art 2 alin. 2 și 5 din OUG nr. 137/2000 și ale art. 15

27. Raportat la aspectele de fapt invocate de către reclamant în cererea sa, respectiv afirmațiile moderatorului în legătură cu partidul politic UDMR și activitatea acestuia, se arată că în ceea ce solicitarea reclamantei de încadrare a faptei constatate în prevederile art. 15 din O.G. nr. 137/2000, apreciază că nu sunt întrunite condițiile cumulative pentru incidența acestui text de lege, pentru că nu a fost dovedită existența scopului pe care îl implică încălcarea dreptului de demnitate. În acest sens, vă rugăm să aveți în vedere faptul că din analiza afirmațiilor moderatorului nu rezultă faptul că ar exista intenția de a leza demnitatea etniei maghiare sau crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv, fapt care denotă lipsa vinovăției, ca element constitutiv al răspunderii contravenționale.

28. Referirile moderatorului au legătură strictă cu partidul politic UDMR și cu activitatea acestuia legată de subiecte controversate aflate pe agenda politică, cum ar fi: oficializarea limbii maghiare în Transilvania precum și autonomia administrativă a Ținutului Secuiesc, chestiuni care, de altfel, nu pot face obiectul unui proiect legislativ întrucât sunt profund neconstituționale.

29. Analizând afirmațiile tuturor invitaților din emisiunea "JOCURI DE PUTERE" se solicită să se constate ca acestea nu se încadrează în dispozițiile art. 15 din OUG nr. 137/2000, în condițiile în care nu pot fi încadrate într-o propagandă Național Șovină, Instigare la ură rasială sau națională, ori crearea unei atmosfere de intimidare ostile, Degradante, Umilitoare sau ofensatoare îndreptată împotriva unei persoane sau unui grup de persoane. Afirmațiile moderatorului și ale invitaților acestuia au un caracter nuanțat pamfletar și sunt întemeiate pe activitatea și acțiunile partidului politic UDMR, vizându-l strict pe acesta și nu populația etnică maghiară din România.

30. De altfel în cadrul emisiunii "Jocuri de Putere" moderată de , în mod frecvent, acesta împreună cu invitații săi, fac analize și emit judecăți de valoare în ceea ce privește întreaga scenă politică din România, fără a se face diferențe de culoare politică, criticile acestora vizează activitatea tuturor partidelor politice, fie ele de stânga sau de dreapta, manifestata prin intențiile lor legislative care, uneori, contravin intereselor naționale ale României ca stat unitar, independent și indivizibil. Astfel, nu de puține ori activitatea Partidului Social-Democrat a fost criticată în cadrul emisiunilor postului de televiziune Realitatea, așa cum nici Partidul Național Liberal nu a scăpat de critici, ori de câte ori activitatea politică acestuia a deraiat de la principiile statului de drept.

31. Nu trebuie ignorat faptul ca într-o societate democratică, mass-media au rolul de a informa, de a comenta și rolul critic, de observator. Mass-media contribuie la libera circulație a ideilor și informațiilor, monitorizează acțiunile factorilor de decizie, observă neregulile și informează publicul, de aici și sintagma de „câine de pază al democrației” folosită pentru a defini mass-media.

32. Cum majoritatea informațiilor de interes general se transmit prin intermediul presei. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a acordat întotdeauna o protecție

deosebită libertății acesteia, în cauza Lingens c. Austriei CEDO, cererea 9815/82, Lingens c. Austria hotărârea din 24 mai 1988) precizând expres rolul său, astfel : « Dacă presa nu trebuie să depășească limitele prevăzute în special pentru protejarea reputației altora, ei îi incumbă obligația de a comunica informații și idei asupra problemelor dezbătute în arena politică, precum și cele care privesc alte sectoare de interes public. La funcția sa, care constă în a difuza, se adaugă dreptul pentru public de a le primi. », presa fiind considerată « câinele de pază al democrației ».

33. În continuare tot jurisprudența CEDO amintind cu titlu de exemplu Cauza Comeliu Popa contra României, Cauza Bugan contra României, Cauza Mazăre și Cumpănă contra României, Cauza Pauliukiene și Pauliukas contra Lituaniei, Cauza Verlagsgruppe News GMBH contra Austriei relevă câteva idei fundamentale aplicabile și în speța de față, și anume că libertatea de exprimare a presei este mult mai largă decât libertatea de exprimare a altor persoane, în măsura în care informațiile relatate în presă au o minimă bază factuală, ele sunt justificate prin prisma libertății de exprimare, nefiind admisă cenzurarea lor; Curtea Europeană a Drepturilor omului afirmă ca fapta va fi justificată prin prisma libertății de exprimare chiar și în situația în care informațiile nu exprimă adevărul absolut, fiind suficient ca jurnalistul să aibă o minimă bază factuală.

34. Libertatea mai largă de exprimare a presei decurge din rolul presei de a informa cetățenii și de a veghea la respectarea regulilor democrației. În exercitarea acestui rol. Curtea a recunoscut jurnaliștilor dreptul de a uza de o anumită doză de exagerare și provocare cu privire la judecățile de valoare pe care le emit, fără a exprima în mod fidel realitatea.

35. Libertatea de exprimare în cazul în care informațiile vizează persoane publice sau de interes public este recunoscută de către instanța europeană ca fiind chiar mai largă.

36. Pentru aceste motive concluzionează următoarele: reclamația este nefondată iar afirmațiile moderatorului și ale invitaților acestuia sunt făcute în legătură strictă cu partidul politic UDMR și activitatea acestuia. În ceea ce privește solicitarea reclamantei de încadrare a faptei constatate în prevederile art. 15 din O.G. nr. 137/2000, apreciem că nu sunt întrunite condițiile cumulative pentru incidența acestui text de lege, pentru că nu a fost dovedită existența scopului pe care îl implică încălcarea dreptului de demnitate. Scopul prevăzut de lege, în acest sens, nu poate fi protejarea statului național unitar, independent și indivizibil al României. Pe de altă parte, din analiza afirmațiilor moderatorului nu rezultă faptul că ar exista intenția de a leza demnitatea etniei maghiare sau crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv, fapt care denotă lipsa vinovăției, ca element constitutiv al răspunderii contravenționale.

37. În conformitate cu art. 411 pct. 2 teza a II-a C.pr.civ. solicită soluționarea petiției și în lipsa .

V. Motivele de fapt și de drept

38. Colegiul director, din probele depuse la dosar, constată că al doilea reclamant a afirmat pe postul de televiziune reclamat următoarele: „*UDMR-ul seamănă izbitor de mult cu noul Coronavirus, pătrunde în organismul gazdei, după care multiplicându-și*

gena antinațională preia controlul deciziilor politice. Asimptomatici, așadar discreți, pândesc slăbirea sistemului imunitar național pentru a-și promova agenda iredentistă. O tot încearcă cu așa zisul Ținut Secuiesc, oficializarea limbii maghiare în Transilvania, autonomia administrativă ...”. Al treilea reclamat, fost prefect, în aceeași emisiune, a afirmat: „prefectul devenea practic cel care trebuia să asigure maghiarizarea, bilingvismul în toate instituțiile, implicit societățile comerciale... se mergea până a maghiariza parcuri, străzi, locuri de joacă...o aberație în toată regula, prevedeau formulare distincte...”.

39. Colegiul director urmează a se pronunța asupra faptelor celor doi, postul de televiziune reclamat putând fi sancționat doar de CNA.

40. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

41. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

42. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: „exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”).

43. Prin nediferențiere judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (**Marckx împotriva Belgiei**, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (**Van der Musselle împotriva Belgiei**, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (**Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (**Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit**, 30 iulie 1998, §75).

43. Colegiul director constată că, din punctul de vedere al dreptului la demnitate, membrii UDMR respectiv persoanele din comunitatea maghiară se află în situație comparabilă cu alte persoane despre care reclamatul nu a făcut afirmații similare.

44. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

45. Criteriile enumerate de **O.G. nr. 137/2000** sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând „sau oricare alt criteriu”, însă aceste criterii, conform cazuisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (**Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei**, 7 decembrie 1976, §56). „Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o

caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele” (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „*orice altă situație*” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §62).

46. Colegiul director constată că afirmațiile vizează în mod direct membrii unui partid și indirect persoanele din comunitatea maghiară (afirmația celui de-al doilea reclamat) respectiv în mod direct persoanele din comunitatea maghiară (afirmația celui de-al treilea reclamat). Trebuie specificat faptul că UDMR este o formațiune ce reprezintă interesele comunității maghiare din România, fiind votat preponderent de membrii acestei comunități, iar opinia publică din România consideră că a fi maghiar este egal cu a fi membru sau cel puțin simpatizant UDMR. Astfel o afirmație la adresa acestei formațiuni se reflectă asupra întregii comunități maghiare din România.

47. Privind restrângerea drepturilor petentului, Colegiul director constată incidența art. 15 din **O.G. nr. 137/2000** care stabilește: „*Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.*” Afirmațiile au avut un caracter public, vizând atingerea demnității, creând o atmosferă ostilă, degradantă, umilitoare la adresa persoanelor membre UDMR și celor de etnie maghiară din România.

48. Astfel fapta celui de-al doilea reclamat de găsi asemănare între un partid politic democratic, legal înregistrat, și un virus care distruge pe de o parte organismul uman, pe de altă parte afectează grav întreaga societate reprezintă discriminare, întrucât a creat o deosebire pe criteriul politic și etnic care a avut ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la demnitate.

49. În mod similar afirmația celui de-al treilea reclamat, care consideră că prevederile Constituționale, legile țării, inclusiv tratatele internaționale ratificate de România nu trebuie respectate față de comunitatea maghiară, întrucât ar duce la maghiarizarea parcurilor reprezintă discriminare, întrucât a creat o deosebire pe criteriul etnic care a avut ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la demnitate.

50. Având în vedere natura cauzei, Colegiul director analizează limitele libertății de exprimare, în complexitatea sa, din cazuistica CEDO.

51. **Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale** (cunoscut în general sub denumirea de **Convenția europeană a drepturilor omului**, în continuare **Convenția**) prevede, la art. 10 alin. 2, limitarea libertății de exprimare: „*Exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau unor sancțiuni prevăzute de lege care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică,*

*pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.” Prin urmare, în conformitate cu acest tratat internațional, în Europa libertatea de exprimare nu este un drept absolut. Nu este lipsit de relevanță nici faptul că libertatea de exprimare este singurul drept cu privire la care **Convenția** subliniază: „comportă îndatoriri și responsabilități”. Totodată art. 17 al **Convenției** interzice abuzul de drept: „Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de aceasta convenție.”*

52. CEDO analizează, în ordine, următoarele aspecte:

- existența unei limitări a libertății de exprimare;
- legalitatea restrângerii libertății de exprimare prin
  - existența unei norme juridice care prevede restrângerea;
  - calitatea normei juridice, și anume
    - accesibilitatea;
    - precizitatea;
    - previzibilitatea normei;
- legitimitatea restrângerii, ceea ce trebuie să fie prevăzută de **Convenție** (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);
- necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

53. În mod evident, orice sancționare a limbajului discriminator, chiar și doar printr-un avertisment de natură contravențională, reprezintă o limitare a libertății de exprimare.

54. Privind legalitatea restrângerii, situația din România este cât se poate de clară. **Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale** promovează respectarea dreptului la demnitate; există și o protejare a dreptului la demnitate prin art. 15 al **Ordonanței de guvern nr. 137/2000 privind combaterea tuturor formelor de discriminare**, republicată, accesibilă (prin publicarea în **Monitorul Oficial al României**), cu sancțiuni evidente.

55. Legitimitatea sancționării este dată prin nevoia de a proteja, în principal, reputația și drepturile altora, dar se poate invoca, spre exemplu, și siguranța publică, apărarea ordinii, protecția moralei etc.

56. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv din analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, CEDO a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu:

- a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice, și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale (**HANDYSIDE ÎMPOTRIVA REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49; **GLIMMERVEEN ȘI HAGENBEEK ÎMPOTRIVA OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979; **LINGENS ÎMPOTRIVA AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 41; **CASTELLS ÎMPOTRIVA SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE ÎMPOTRIVA AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49; **JERSILD ÎMPOTRIVA DANEMARCEI** [Marea

Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31; **WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 52; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 46; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI** [Marea Cameră], nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **CEYLAN împotriva TURCIEI** [Marea Cameră], nr. 23556/94, 8 iulie 1999, § 74; **ERDOĞDU și INCE împotriva TURCIEI**, nr. 25067/94 și 25068/94, 8 iulie 1999, § 47; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 57/i; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 58; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 54; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 43/i; **ÖZTÜRK împotriva Turciei** [Marea Cameră], nr. 22479/93, 28 septembrie 1999, § 64; **NILSEN și JOHNSEN împotriva NORVEGIEI** [Marea Cameră], nr. 23118/93, 25 noiembrie 1999, § 43; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **KARKIN împotriva TURCIEI**, nr. 43928/98, 23 septembrie 2003, § 27; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 52; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **İBRAHİM AKSOY împotriva TURCIEI**, nr. 28635/95, 30171/96 și 34535/97, 10 octombrie 2000, § 51; **E.K. împotriva TURCIEI**, nr. 28496/95, 7 februarie 2002, § 69; **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 37);

b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care ofensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții, dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângerii trebuie stabilite în mod convingător (**HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49; **GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979; **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 46; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI** [Marea Cameră], nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **CEYLAN împotriva TURCIEI** [Marea Cameră], nr. 23556/94, 8 iulie 1999, § 74; **ERDOĞDU și INCE împotriva TURCIEI**, nr. 25067/94 și 25068/94, 8 iulie 1999, § 47; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 57/ii; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 43/i; **ÖZTÜRK împotriva Turciei** [Marea Cameră], nr. 22479/93, 28 septembrie 1999, § 64; **NILSEN și JOHNSEN împotriva NORVEGIEI** [Marea Cameră], nr. 23118/93, 25 noiembrie 1999, § 43; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 52; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39/i; **E.K. împotriva TURCIEI**, nr. 28496/95, 7 februarie 2002, § 69; **KARKIN împotriva TURCIEI**, nr. 43928/98, 23 septembrie 2003, § 27);

c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități (**HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49; **GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979); astfel, între altele, în contextul opiniilor religioase și credințelor este legitimat să se includă obligația de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, ofensează alții, profanează sau care reprezintă o ingerință în

- drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane; statele au o marjă de apreciere când reglementează libertatea de exprimare în relație cu afirmații care ofensează convingerile personale, în special cele morale sau religioase (**OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49; **WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 52; **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 37);
- d) în cazul moralității nu este posibil să se ajungă la un concept uniform european privind semnificația religiei în societate; chiar și în interiorul unui stat pot exista variații ale conceptului; prin urmare nu este posibil să se ajungă la o definiție comprehensivă privind ce reprezintă o limitare permisibilă a libertății de exprimare dacă exprimarea se îndreaptă împotriva sentimentului religios al altora; o marjă de apreciere trebuie lăsat prin urmare autorităților naționale în a stabili necesitatea unei astfel de limitări; această situație însă nu exclude o supervizare din partea CEDO (**OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 50; **WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 58);
- e) îndatoririle și responsabilitățile legate de exercitarea libertății de exprimare au o semnificație specială în situații de conflict sau de tensiuni, o grijă particulară trebuie manifestată față de vehicularea prin presă a limbajului urii sau a promovării violenței (**SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 63; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 60; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 42)
- f) toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar ca în societățile democratice să se sancționeze sau chiar să se prevină orice formă de expresii care diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță, cu condiția ca orice formalitate, condiție, restricție sau amendă impusă să fie proporțională cu legitimitatea invocată (**GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 40);
- g) art. 17 al **Convenției** previne ca grupurile totalitare sau persoanele care incită la ură rasială să exploateze în propriul interes principiile enunțate, întrucât scopul acestor grupări este de a distruge drepturile și libertățile; această prevedere se referă și la activitățile politice (**GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979; **OHENSBERGER împotriva AUSTRIEI**, nr. 21318/93, 2 septembrie 1994);
- h) abuzul cu libertatea de exprimare nu este combatibil cu democrația și drepturile omului, încalcă drepturile altora (**WITZSCH împotriva GERMANIEI**, nr. 7485/03, 13 decembrie 2005);
- i) anumite expresii concrete reprezintă un limbaj al urii, care pot insulta indivizi sau grupuri de persoane, iar aceste expresii nu se bucură de protecția articolului 10 al **Convenției** (**JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 35; **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 41);
- j) atacurile vehemente împotriva grupurilor religioase sau etnice sunt incompatibile cu valorile proclamate și garantate de Convenție, și anume toleranța, pacea socială și nediscriminarea (**NORWOOD împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 23131/03, 16 noiembrie 2004, **IVANOV împotriva RUSIEI**, nr. 35222/04, 20 februarie 2007);
- k) se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă; statele au o anumită marjă de apreciere

privind existența nevoii, dar această apreciere se completează cu supervizarea europeană atât a legislației cât și a modului de aplicare al legislației de instanțele independente; CEDO este împuternicit să ofere interpretarea în ce măsură restricția sau sancționarea este reconciliabilă cu libertatea de exprimare (**HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49; **LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 39; **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 50; **WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 53; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 52; **LEHIDEUX și ISORNI împotriva FRANȚEI**, nr. 55/1997/839/1047, 23 septembrie 1998, § 51; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI** [Marea Cameră], nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **CEYLAN împotriva TURCIEI** [Marea Cameră], nr. 23556/94, 8 iulie 1999, § 74; **ERDOĞDU și INCE împotriva TURCIEI**, nr. 25067/94 și nr. 25068/94, 8 iulie 1999, § 47; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 57/iii; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 58; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 54; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 43/ii; **ÖZTÜRK împotriva Turciei** [Marea Cameră], nr. 22479/93, 28 septembrie 1999, § 64; **NILSEN și JOHNSEN împotriva NORVEGIEI** [Marea Cameră], nr. 23118/93, 25 noiembrie 1999, § 43; **NEWS VERLAGS GMBH & CoKG împotriva AUSTRIEI**, nr. 31457/96, 11 ianuarie 2000, § 52; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 53; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **İBRAHİM AKSOY împotriva TURCIEI**, nr. 28635/95, 30171/96 și 34535/97, 10 octombrie 2000, § 53; **E.K. împotriva TURCIEI**, nr. 28496/95, 7 februarie 2002, § 71; **KARKIN împotriva TURCIEI**, nr. 43928/98, 23 septembrie 2003, § 29-30; **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 38);

- l) în exercitarea supervizării, CEDO analizează atât conținutul cât și contextul afirmațiilor în cauză; restrângerea trebuie să fie proporțională cu legitimitatea restrângerii, autoritățile trebuie să justifice relevanța și suficiența lor (**JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 52; **LEHIDEUX și ISORNI împotriva FRANȚEI**, nr. 55/1997/839/1047, 23 septembrie 1998, § 51; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI** [Marea Cameră], nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **ERDOĞDU și INCE împotriva TURCIEI**, nr. 25067/94 și 25068/94, 8 iulie 1999, § 47; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 58; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 54; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 43/iii; **ÖZTÜRK împotriva Turciei** [Marea Cameră], nr. 22479/93, 28 septembrie 1999, § 64; **NILSEN și JOHNSEN împotriva NORVEGIEI** [Marea Cameră], nr. 23118/93, 25 noiembrie 1999, § 43; **NEWS VERLAGS GMBH & CoKG împotriva AUSTRIEI**, nr. 31457/96, 11 ianuarie 2000, § 52; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39); trebuie să existe o proporționalitate între impactul afirmației sancționate și sancțiune (**LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 40; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 50; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39); orice formalitate, condiție, restricție sau penalitate impusă considerată a fi necesară într-o societate democratică pentru sancționarea sau chiar prevenirea atacurilor indecente asupra obiectelor venerației religioase trebuie să fie proporționată cu scopul

legitim urmărit (**OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);

- m) **Convenția** nu lasă prea mult spațiu restricțiilor în domeniul discursurilor politice sau discursurilor care ating interesul general; permisivitatea privind criticile față de guvern trebuie să fie mai pronunțată decât privind cetățeni privați, chiar și politicieni; într-un sistem democratic acțiunile guvernului trebuie urmărite îndeaproape nu doar de către autoritățile legislative și judiciare, dar și de opinia publică; poziția dominantă ce ocupă guvernul îi recomandă să nu utilizeze sancțiunile penale, întrucât are alte posibilități de a răspunde la atacuri și critici injuste; autorităților competente ale statului rămân suficiente posibilități de a adopta, în calitatea lor de garanți ai ordinii publice, măsuri de sancționare adecvate fără ca acestea să devină excesive; totuși în situația în care afirmațiile incită la violență împotriva unor persoane sau oficiali ori împotriva unui segment al societății, autoritățile statului se bucură de o apreciere mai largă când examinează necesitatea restrângerii libertății de exprimare (**CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 58; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 54; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 60; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 61; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 57; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 46; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 62; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 40; **İBRAHİM AKSOY împotriva TURCIEI**, nr. 28635/95, 30171/96 și 34535/97, 10 octombrie 2000, § 52; **E.K. împotriva TURCIEI**, nr. 28496/95, 7 februarie 2002, § 70; **KARKIN împotriva TURCIEI**, nr. 43928/98, 23 septembrie 2003, § 28);
- n) libertatea de exprimare are o importanță specială pentru politicieni sau persoanele alese ca reprezentanții unui electorat, care trebuie să-și atragă atenția asupra preocupării lor; limitarea libertății de exprimare pentru un politician aflat în opoziție sau pentru un parlamentar solicită un examen mai temeinic din partea CEDO (**CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 46);
- o) fără dubii, libertatea discursului politic nu este absolut prin natura sa, statele pot introduce restricții și sancțiuni, CEDO având rolul final de a analiza compatibilitatea acestor măsuri cu libertatea de exprimare (**INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 53);
- p) presa joacă un rol esențial într-o societate democratică; deși nu trebuie să treacă de anumite limite, cum ar fi privind securitatea națională, integritatea teritorială, amenințarea cu violență, prevenirea dezordinii și criminalității, respectarea reputației și drepturilor altora, necesitatea de a preveni transmiterea unor informații confidențiale, are sarcina de a oferi — într-o manieră conformă cu obligațiile și responsabilitățile sale — informații și idei de interes public, în particular în chestiuni politice, inclusiv cele care divid societatea dar și cele care prezintă justiția; libertatea presei reprezintă unul din cele mai bune posibilități de a crea o opinie privind ideile și atitudinile liderilor politici; libertatea jurnalistică acoperă posibila recurgere la un grad de exagerare, chiar și provocare (**LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 41-42; **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **DE HAES și GIJSELS împotriva BELGIEI**, nr. 19983/92, 24 februarie 1997, §

37; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI** [Marea Cameră], nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 58; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 59; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 55; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 44; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 52; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 41);

- q) presa nu are doar dreptul ci și obligația de a prezenta informații de interes public conform dreptului publicului de a primi aceste informații (**JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);
- r) nu se protejează doar informația în sine, dar și forma prin care se aduce la cunoștința opiniei publice (**JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);
- s) stabilirea pedepselor este în principiu de competența instanțelor naționale, CEDO consideră totuși că aplicarea pedepsei închisorii pentru o infracțiune în domeniul presei nu este compatibilă cu libertatea de exprimare a jurnaliștilor, decât în circumstanțe excepționale, mai ales atunci când au fost grav afectate alte drepturi fundamentale, ca de exemplu în cazul utilizării limbajului urii sau incitării la violență (**CUMPĂNĂ și MAZĂRE împotriva ROMÂNIEI**, nr. 33348/96, 17 decembrie 2004, § 115);
- t) principiile privind libertatea de exprimare vizează și funcționarii publici, deși este legitimat ca statul să impună față de ei obligația discreției, ținând cont de statutul lor special (**AHMED și alții împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 65/1997/849/1056, 2 septembrie 1998, § 56).

56. În luarea deciziei s-a ținut cont și de art. 30 al **Consituției României** care asigură libertatea de exprimare, prevede și limitele acestei libertăți:

„(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război, de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.”

57. **Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale** consideră că dreptul la demnitate este una dintre valorile supreme, iar lezarea acestui drept poate fi sancționată chiar și penal: „Obiectul juridic al infracțiunilor de insultă și calomnie, prevăzute de art. 205 și, respectiv, art. 206 din Codul penal, îl constituie demnitatea persoanei, reputația și onoarea acesteia. Subiectul activ al infracțiunilor analizate este necircumstanțiat, iar săvârșirea lor se poate produce direct, prin viu grai, prin texte publicate în presa scrisă sau prin mijloacele de comunicare audiovizuale. Indiferent de modul în care sunt comise și de calitatea persoanelor care le comit — simpli cetățeni, oameni politici, ziariști etc. —, faptele care formează conținutul acestor infracțiuni lezează grav personalitatea umană, demnitatea, onoarea și reputația celor astfel agresați. Dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ele ar conduce la reacția de facto a celor ofensați și la conflicte permanente, de natură să facă imposibilă conviețuirea socială, care presupune respect față de fiecare membru al colectivității și prețuirea în justa măsură a reputației fiecăruia. De aceea, valorile menționate, ocrotite de Codul penal, au statut constituțional, demnitatea omului fiind consacrată prin art.1 alin.(3) din Constituția României ca una dintre valorile supreme.”

58. Aplicând principiile CEDO, constatăm următoarele:

- exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități; astfel, între altele, în contextul opiniilor religioase și credințelor este legitimat să se includă obligația de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, ofensează alții, profanează sau care reprezintă o ingerință în drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane (pct. 56, lit. c) — afirmațiile analizate ofensează în mod gratuit, în consecință nu sunt de natură să contribuie la o dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane;

- îndatoririle și responsabilitățile legate de exercitarea libertății de exprimare au o semnificație specială în situații de conflict (pct. 56, lit. e) — au existat în trecutul apropiat al României violențe între români și maghiari, relațiile interetnice sunt adesea conflictuale;

- toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar să se sancționeze orice formă de expresii care promovează ura bazată pe intoleranță (pct. 56, lit. f) — sancționarea oricăror forme de expresii care promovează ura bazată pe intoleranță este chiar o obligație a statelor;

- se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă (pct. 56, lit. k) — relațiile interetnice adesea tensionate de lideri de opinie (cum este și cauza analizată) arată nevoia publică urgentă;

- presa nu trebuie să treacă de anumite limite, cum ar fi privind respectarea reputației și drepturilor altora (pct. 56, lit. p) — inclusiv prin negarea drepturilor unei comunități, prevăzute de o serie de acte normative, reprezintă trecerea peste limitele stabilite libertății presei;

- presa are dreptul și obligația de a prezenta informații de interes public conform dreptului publicului de a primi aceste informații (pct. 56, lit. q) — afirmațiile analizate (privind asemănarea dintre UDMR și noul Coronavirus, respectiv maghiarizarea parcurilor) nu reprezintă informații de interes public.

59. Din aceste considerente apreciem că afirmațiile care formează obiectul petiției nu sunt protejate de prevederile art. 10 din **Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale**.

60. Art. 26 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000** prevede: „*Contravențiunile prevăzute la art. 2 alin. (2), (4), (5) și (7), art. 6-9, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, 13, 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.*”

61. Colegiul director aplică amenda contravențională de 2.000 lei față de _____, având în vedere următoarele:

- a) discriminarea a vizat un grup de persoane respectiv o comunitate;
- b) partea reclamată este formator de opinie, moderator TV.

62. Colegiul director aplică amenda contravențională de 2.000 lei față de _____, având în vedere următoarele:

- a) discriminarea a vizat o comunitate;
- b) partea reclamată este formator de opinie, politician.

Opinie separată formulată de către membrul Colegiului director Claudia Popa

63. Se formulează în dezacord cu soluția pronunțată cu majoritate de voturi de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în dosarul nr. 424/2020, prin care s-a constatat faptul că afirmațiile supuse analizei depășesc limitele libertății de exprimare, constituind fapte de discriminare.

Astfel, apreciez că nu este necesară o ingerință în libertatea de exprimare, afirmațiile făcute neconstituind fapte de discriminare pentru motivele care vor fi expuse în continuare.

64. Identificarea unei „*nevoi imperioase*”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, **iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei „nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere** (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.)

65. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „*margină de apreciere*” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO. (vezi Handyside v. United Kingdom par. 48 și par. 49).

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

66. În scopul de a determina dacă respectivele declarații, obiect al prezentei sesizări, constituie element de incitare la ură pe criteriul apartenenței menționate dacă există „nevoi sociale imperioase” pentru a intervenii ingerința statului în limita libertății de exprimare, Colegiul director va examina: **obiectivul urmărit de partea reclamată, contextul în care a avut loc publicarea articolului de opinie, conținutul acestuia, calitatea autorului declarației.**

Obiectivul urmărit de reclamați

67. Obiectivul urmărit este important: prin afirmațiile făcute s-a dorit diseminarea unor opinii legate comunitatea maghiară din România sau s-a dorit doar informarea publicului asupra unui subiect de interes public (vezi Jersild c. Danemarca)

68. Din analiza textului reiese că autorul a avut intenția de a contribui la dezbateră publică privitoare la autonomia Ținutului Secuiesc precum și cu privire la autonomia administrativă precum și oficializarea limbii maghiare în Transilvania.

Contextul în care a avut loc publicarea articolului de opinie

69. Discuțiile au avut loc în contextul epidemiei de COVID-19, fiind insinuat că ar exista o similitudine între modul în care acționează Coronavirusul și modul în care își desfășoară activitatea formațiunea Uniunea Democrată a Maghiarilor din România. Al treilea reclamat a continuat cu faptul că ”s-a creat o caracatiță instituțională” în contextul eforturilor susține pentru obținerea autonomiei.

Conținutul afirmațiilor

70. Cei doi reclamați își manifestă dezaprobarea cu privire la modul în care formațiunea Uniunea Democrată a Maghiarilor din România urmărește cu obstinație anumite subiecte privite cu reticență însă modul în care critică acțiunile UDMR nu are legătură și nu este de natură a leza drepturile etnicilor maghiari din România.

71. Cei doi reclamați critică activitatea politică desfășurată de UDMR fără însă a instiga la ură și la discriminarea etnicilor maghiari. Practic al treilea reclamat arată

că populația maghiară din Baia Mare se află într-o sărăcie nedemnă ceea ce denotă preocuparea pentru acțiunile politice care sunt de natură a dăuna, acestea nefiind îndreptate pentru a aduce beneficii populației.

Practic criticile se îndreaptă exclusiv împotriva formațiunii politice acestea neatingând nici măcar tangențial comunitatea maghiară din România.

Faptul că Uniunea Democrată Maghiară din România este o organizație care susține interesele comunității maghiare din România, asigură reprezentarea politică și publică la nivel național și local a minorității maghiare, nu o poate pune la adăpost de orice fel de critică, având în vedere că desfășoară o activitate politică iar din 1996 a fost partener de coalitție în mai multe guverne din Romania.

72. Cei doi reclamați nu prezintă o critică la adresa etnicilor maghiari ori a comunității maghiare ci dezaprobă poziția publică UDMR, cu privire la subiecte de interes public: autonomie, folosirea limbii maghiare în administrație și altele asemenea.

73. În conformitate cu jurisprudența CEDO, deși nu trebuie să depășească limitele ce țin în special de protecția reputației și drepturilor persoanei, în îndeplinirea sarcinii de a comunica informații și idei asupra unor chestiuni de interes general, jurnaliștii sunt protejați de art. 10 din Convenție, chiar dacă nu pot face proba verității (nu este cazul în prezenta speță), dacă se dovedește că au acționat cu bună credință, pe baza unor afirmații credibile.

74. Libertatea mass-media, pluralismul, independența și siguranța jurnaliștilor sunt elementele esențiale ale dreptului libertății de exprimare și de informare și sunt de asemenea, vitale pentru funcționarea democratică a statului, deoarece principalele sarcini democratice ale mass-media includ consolidarea transparenței și a responsabilităților democratice. Mass-media are un rol esențial într-o societate democratică, acționând în calitate de „câine de pază” public, contribuind în același timp la informarea și capacitatea cetățenilor, susținându-i să înțeleagă mai bine peisajul politic și social actual, și stimulând participarea lor conștientă la viața democratică.

75. Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza Lingens c Austriei a reținut faptul că „*Libertatea presei este unul din cele mai eficiente mijloace prin care publicul află și își formează opinii despre ideile și atitudinile conducătorilor politici. În sens larg, libertatea dezbaterii politice este esența conceptului de societate democratică, concept care domină Convenția în întregul său. Limitele criticii acceptabile sunt mai largi cu privire la politicieni decât în raport cu indivizii obișnuiți. Spre deosebire de cei din urmă, politicienii trebuie să accepte în mod inevitabil și conștient verificarea strictă a fiecărui cuvânt și fapta, atât din partea jurnaliștilor, cât și a marelui public, și, în consecință, trebuie să dovedească un grad mai mare de toleranță. Indubitabil, articolul 10 paragraful 2 conferă reputației altora - cu alte cuvinte, tuturor persoanelor - dreptul de a fi protejată, iar această protecție include și politicienii, chiar și atunci când aceștia nu acționează în nume propriu; dar, în astfel de cazuri, cerințele acestei protecții trebuie cântărite cu interesele dezbaterii libere a chestiunilor politice.*”

Concluzii

76. Asadar, în speță nu există o „**nevoie socială imperioasă**” care să justifice o ingerință în exercitarea libertății de exprimare a jurnalistului și politicianului.

77. Lipsa de rigoare a discursului persoanelor aflate în funcții de demnitate publică, ori după caza a jurnaliștilor, atunci când se exprimă cu privire la importante chestiuni publice, nu poate fi corectată prin limitarea libertății de exprimare și prin

aplicarea unei sancțiuni contravenționale.

78. Afirmațiile nu conțin niciun element de violență, nici de instigare la justificarea violenței, a urii sau a intoleranței față de personale de etnie maghiară, fiind criticate anumite măsuri și acțiuni ale unei formațiuni politice.

79. Pentru considerentele de mai sus, constatăm că afirmațiile analizate, nu depășesc limitele libertății de exprimare, ca atare nu se impune o ingerință a statului în exercitarea acestui drept.

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Afirmațiile analizate ale părții reclamate reprezintă discriminare și încalcă dreptul la demnitate conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din **O.G. nr. 137/2000** (cu 7 voturi pentru și 1 vot pentru împotrivă);
2. Afirmațiile analizate ale părții reclamate reprezintă discriminare și încalcă dreptul la demnitate conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din **O.G. nr. 137/2000** (cu 7 voturi pentru și 1 vot pentru împotrivă);
3. Aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 2000 lei față de , conform art. 26 alin.1 din **O.G. nr. 137/2000** (cu 7 voturi pentru și 1 vot pentru împotrivă);
4. Aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 2000 lei față de , conform art. 26 alin.1 din **O.G. nr. 137/2000** (cu 7 voturi pentru și 1 vot pentru împotrivă);
5. O copie a hotărârii va fi transmisă părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: Amenzile se vor achita la se va achita la Administrația Sector 3, a Finanțelor Publice București (al doilea reclamat) respectiv la Administrația Județeană a Finanțelor Publice Mureș (al treilea reclamat), dovada plății se va trimite către CNCD în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii. În caz contrar CNCD va lua măsurile legale necesare.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 16.12.2020, desfășurată on-line, au fost prezenți: ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru, DIACONU Adrian – Membru, GRAMA Horia – Membru, JURA Cristian –

**Membru, OLTEANU Cătălina – Membru, POPA Claudia Sorina – Membru,
HALLER István – Membru, LAZĂR Maria – Membru**

**Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138
din 24.03.2020.**

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Data redactării: 20.01.2021

Redactată și motivată: C.P./R.B.

și Haller István (pct. 38-62)

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.